

CHUNILAL GANDHI VIDYABHAVAN
SURAT.

Manuscripts Library

S.D.P.B.

Coll. No. 149.

Title A'SLESA VIDHANA

CHUNILAL GANDHI VIDYABHAVAN, SURAT

Shastri Dinmanishankar Pustak-Bhandara

No.: 149 Subject: Dharma Sāstra

Title: Āśleṣā vidhāna

Author: — Scribe: —

Date of the work: — Date of the Ms.: —

Place of the work: — Place of the Ms.: —

Size: 6'4" by 5" Extent: Fol 6.

Language: Sanskrit Script: Devanagari

Remarks: Complete

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ अश्लेषाविधं न लिख्यते ॥ प्रथमं बाजकस्थ
 गोमुखप्रसन्नं च त्वा ॥ तातागणपतिस्तमनसर्वकं सांख्येना
 भुदिकं च त्वा ॥ ततो पूर्वदिशि अष्टदलं च त्वा ॥ अथ कामाक्षाने
 न सपकारमंडलं च त्वा ॥ ग्रहीवं च त्वा ॥ ईशान्यां रुद्रकलशो
 लं अष्टदलं च त्वा ॥ ततो स्तंदि लक्ष्यं च त्वा ॥ यत्नमात्मस्य स्वस्थ
 यनं च त्वा ॥ सुमुखश्चेति प्रयोगः ॥ शास्त्रोक्तं ० यं नमः अश्ले
 षान्न हत्रमध्ये जातपुत्रस्य तद्दोषनिवारणार्थं मातापितादि
 सक्तं वस्य स परिवारस्य आयुरो रोग्यार्थं अश्लेषाशंति
 कर्म हं करिष्ये ॥ तदंगत्वेन आवायदिह त्विजानां वरण

मं हं करिष्ये ॥ तथा च कलशाधिष्ठात्रिदेवतास्तां स्थापनप्रति
 ष्ठास्तु नमं हं करिष्ये ॥ ततो वरणं ॥ वरणमाद्यं ॥ मांगल्यं आ
 शीर्वादः ॥ स्वस्तिवाचनं च त्वा ॥ ततो दक्षिणांगस्य स्तंदि लो
 परिपंचभूः संस्कारात्कुशंडिकारंभः ॥ हविर्ग्रहं ॥ अंसेपे
 त्वा जुष्टं निर्वपामि ॥ प्रसर्पेत्वा जुष्टं ॥ उत्सर्पेत्वा जुष्टं नि
 मं सपेत्वा जुष्टं ॥ द्विस्त्रुली ॥ त्रिः खंडनं ॥ त्रिरुत्सवनं ॥ अधि
 प्रयणं तं च त्वा ॥ ततो अष्टदलोपरिकलस्थापनं ॥ प्रतिदिशं
 कलशान् स्थापयेत् ॥ तन्मध्ये सर्वेष्वधीपंचपञ्चबाहू निहि
 पेत् ॥ सुवर्णमयसर्पं हर्त्ते अमृतारणं ॥ प्रतिष्ठां च ॥ ततः

ग्रहस्थापनं ॥ इशान्यां रुद्रकलशस्थापनं ॥ प्रतिष्ठां च ॥ या
 ४ संध्या ४ समधनयूया ४ समरुषिभिः सह ॥ ता ४ सप्पत्नि
 त्यक्रामिष्ट नमो वो अस्तमानो हा ४ सिष्ट ॥ इति मंत्रेण सर्प
 दैवतं उपचारैः संसृज्य ॥ ग्रहाणां च रुद्रकलशैः संसृज्य ॥
 ततो रुक्मिजातां सक्तं जपेत् ॥ एके रुक्मिणीं अरिष्टं वमं शान्ति
 सक्तं जपेत् ॥ दक्षिणे यजुरुद्राध्यायः ॥ पश्चिमे सामवेदी विष्णु
 सक्तं सर्पसक्तं जपेत् राक्षसौ निज्जरे स्यां अथर्वण एतानि सक्तानि
 निजपेत् ॥ ततो राज्यभागं तं चत्वा ॥ ततस्तुं दिजात् उत्तर
 स्यां दिशि दिहस्तपरिमितां उदुंबरं चिकां स्थापयेत् २

ततो यजमानस्य सपत्निकः सपुत्रः मंचिकोपरि उपविश्य
 एकं श्वेतवस्त्रं परिधाय ॥ तेषां मस्तकोपरि शीकं बध्नात् नम
 ध्येवंशपात्रीं स्थापयेत् ॥ तदुपरि सतं छिद्रं कुंभं स्थापयेत्
 तन्मध्ये सर्वेषां पंचध्रुवादि निक्षिप्य ॥ शतकूपोदकं तीर्थे दिक्
 चक्षुरयेत् ॥ सपत्नीकस्य यजमानस्य बालकस्य च मस्तकोपरि
 ऊणस्त्रिणां दानं कर्त्तुं दत्तं चत्वा ॥ ततो रुक्मिजाः अभिषेक
 मंत्रे अभिषेकं कुर्यात् ॥ अथ मंत्रः ॥ शान्तो देवी ॥ आपो हिष्मा
 यो ध्रुवः ॥ कयानश्चित्र ॥ सोम ॥ राजानं ॥ पावकानः स
 रस्वती ॥ आतो मित्रावरुणा ॥ यदा कदा ॥ उदुत्तमं वरुण

अनोध्यानि ॥ आतारमिंद्र ॥ सहस्राक्षं ॥ श्लोक ॥ ब्रह्म लोके च
 ये सर्पाः शेषा ॥ नागपुरोगमाः ॥ नमोस्तु तेभ्यः सर्पेभ्यः सुप्रीता मम
 सर्वदा ॥ १ ॥ विष्णु लोके च ये सर्पाः कुलीकप्रमुखास्तथा ॥ नमो
 स्तु ० दा ॥ २ ॥ रुद्र लोके च ये सर्पाः सुकी प्रमुखास्तथा ॥ नमो
 स्तु ० दा ॥ ३ ॥ इंद्र लोके च ये सर्पाः सिरु कप्रमुखास्तथा ॥ नमो
 स्तु ० दा ॥ ४ ॥ काश्यपे च ये सर्पाः मित्राक्षि परायणाः ॥ नमो
 स्तु ० दा ॥ ५ ॥ सर्पसिन्धवे च ये सर्पाः आस्तिके न चरहिताः ॥ नमो
 स्तु ० दा ॥ ६ ॥ यम लोके च ये सर्पाः विनयार्थि दिवस्तथा ॥ नमो
 स्तु ० दा ॥ ७ ॥ षड्विधां च ये सर्पाः सप्तजिह्वासिनः ॥ नमो

३

स्तु ० दा ॥ ८ ॥ ग्रामे वा यदि वारण्ये सप्तपञ्चरंति च ॥ नमो ० दा
 ॥ ९ ॥ समुद्रे च ये सर्पाः सप्तजिह्वाचारिणः ॥ नमोस्तु ० दा ॥
 इत्यभिषेकः ॥ पश्चात् कांस्यपात्रमध्ये सर्वेषां मुखान् लोका
 नं चत्वा ॥ घृतं हरयेत् ॥ सुवर्णं निक्षिप्य ॥ तन्मध्ये सर्वेषां प्रा
 यापातयेत् ॥ तेषां मंत्रः ॥ आज्यांतजसमुद्दिष्टमाज्यं पा
 पहरं परं ॥ आज्योसुराणां माहारा ॥ आज्ये लोका प्रतिष्ठि
 ता ॥ इदं आज्यपात्रं सदहिणं ब्राह्मणेभ्यो दद्यात् ॥ शिरी
 मे श्रीति मंत्रेण वा तनकस्य पिता अभिर्मूर्णं कुर्यात् ॥ श्रीर
 सि मे रमस्व ॥ इति मंत्रेण अभिर्मूर्णं कुर्यात् ॥ ततो अन्य

इत्त्रं परिधाय ॥ स्तुतिं च समीपे आगत्य ॥ होमं कारयेत् ॥ स्तु
 विमध्ये प्राज्यस्तुवो १ अवदानं २ पुनः स्तुवो १ तेषां मंत्रः ॥ अनाइ
 माहे ॥ ३ ॥ वर्षणी ० सर्पाय स्वाहा ॥ इदं सर्पाय नमः ॥ पुनस्तुवि
 मध्ये चतुर्गृहीतं अवदानं गृहीत्वा ॥ अग्निप्रम ० हा ३ राइमाहे ॥
 ॥ ३ ॥ वर्षणी ० प्रसर्पाय स्वाहा ॥ इदं प्रसर्पा ॥ पुनश्चतुर्गृहीत्वा
 उवाच ॥ वर्षणी ० धृतं मधवा ० ॥ उस्पाय स्वायहा ॥ इदं उस्पा ०
 पुनश्चतुर्गृहीत्वा ॥ विहाय वा ॥ ३ ॥ महा सर्पाय ० ॥ इदं महास ०
 एवं चर्वाकृतिः ॥ तदनंतरं स्तुवेण ज्याकृतिः ॥ आर्षे दश ब्राह्मणे
 दश स ० सर्पाणि तिसामेना ज्याकृतिः ॥ सामांते सर्पाय नमः ॥ ४

आनां त्रेण्युताकृतिः ॥ तेषां मंत्रः ॥ इन्द्रायेंदो मरुत्सुते ० ॥ स्वाहा
 ॥ इन्द्राय नमः ॥ नाके सुपर्णमु ० ॥ स्वाहा ॥ इन्द्राय माय नमः ॥ इ
 तवती ० ॥ स्वाहा ॥ इदं वरुणाय नमः ॥ अग्नित्यं देव ० सवितारं
 ० ॥ स्वाहा ॥ इदं मित्राय नमः ॥ अग्निं हतं हृणामहे ० ॥ स्वाहा ॥
 इदं मग्नये नमः ॥ वात आवातु मे षज्ज ० ॥ स्वाहा ॥ इदं वाय
 वे नमः ॥ सोम ० राजानं वरुण ० ॥ स्वाहा ॥ इदं हृस्वतये नमः
 ॥ इदं विष्णुर्वि ० ॥ स्वाहा ॥ इदं विश्वे नमः ॥ ततो नंतरं यहाणं
 होमः ॥ समिदाज्यं चरु होमः ॥ तिलयवेति वा ॥ ततो लक्ष्मी हो
 मः ॥ होमांते सर्पदेवतं पूजनं ॥ या ० संधा ० ॥ इति मंत्रेण षो

लशोपचारेणाथवापंचोपचारेण पूजनं । ततः स्यात्तत्कैः पूजनं
 च नंताय ॥ शोषाय नमः ॥ फणिराजाय नमः ॥ तत्तु काय ॥ वा
 सुकीने ॥ काकुसुताय नमः ॥ समस्त नागकेभ्यो नमः ॥ धूपं
 दीपं नैवेद्यं तांबूलं श्रीफलं दक्षिणं ततो ग्रहाणां पूजनं
 पुनः । ततो सर्वप्रशिक्षितास्तुवाध ॥ स्विष्टकृदोमः ॥ महाव्यातित्र
 य होमः ॥ समिद्धोमः ॥ देवसवितरिति कुशं डि समाप्तः ॥ पूर्ण
 कृतिः ॥ पुण्याहं दीर्घं सुशान्तिर्न सुक्वचस्य अश्लेषाशान्ति
 कर्मणः सांगता सिध्यर्थं दास्यमानां च स्वाधेनुसंज्ञकां
 तं निष्क्रयं कस्मै दे ॥ ब्राह्मणभोजनसंकल्पः ॥ उमानादे ५

चरसंकल्पः ॥ घेतवस्त्रसं ॥ उणविस्त्रसं ॥ रुत्विजो दक्षि
 णाभमांगव्यं आशीवदिः ॥ ब्रह्मोऽसकृन् ॥ वामदेव्यगां न
 भूयसी दद्यात् ॥ ॥ इत्यश्लेषाविधानं संहरणम् ॥ ॥

